
Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 27. avgust 2021

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ predkambrij	
	1	♦ alpidiska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	A, ena od: ♦ sedimentne ♦ sedimenti ♦ usedline	
	1	C, ena od: ♦ magmatske ♦ vulkanske ♦ predornine ♦ globočnine	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	ena od: ♦ rečni (relief) ♦ fluvialni (relief) ♦ normalni (relief)	
	1	ena od: ♦ mrtvi rokav ♦ mrtvica ♦ mrtvi meander ♦ mrtvi okljuk ♦ mokrišče	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Temperaturna nihanja povzročajo mehansko preperevanje. ♦ Temperaturna nihanja povzročajo razpoke in postopen razpad kamnine. ♦ Zaradi nihanja temperature kamnine razpadajo / je več podorov / je več melišč. ♦ Zaradi golega površja so kamnine bolj izpostavljene temperaturnim nihanjem, zato hitreje razpadajo. ♦ Pogostejše zmrzovanje in taljenje vode povzroča hitrejše razpadanje kamnin / krčenje in raztezanje kamnin. ♦ Zaradi nižjih temperatur prihaja do ledeniškega preoblikovanja / erozije / akumulacije.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je prst plitva, je gostota poselitve manjša. ♦ Zaradi vodoprepustnih tal je površinska voda manj dostopna / ni površinskih voda / je skalna voda manj dostopna. ♦ Zaradi neprepustne / slabo prepustne podlage so kraška polja poplavljena. ♦ Zaradi pogostih poplav na kraških poljih so poseljeni le višji deli. ♦ Ker so kraška polja uravnana, je tam poselitev gostejša. ♦ Ker je površje razgibano / so kraški pojavi, je otežena gradnja naselij / je manjša poselitev. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

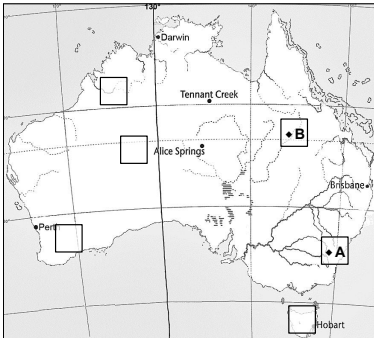
Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	A: ♦ Kaspijsko jezero	
	1	B: ♦ Tanganjiško (jezero) / Tanganjika	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ visoke temperature ♦ veliko izhlapevanje ♦ malo padavin ♦ majhen dotok rek ♦ območje stalnega visokega zračnega tlaka / spuščanja zraka 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ spodnji tok reke	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ akumulacija materiala / nanosi reke / nanosi puhlice ♦ zaščitni / varovalni nasipi ♦ dvignjena struga ♦ ravno površje ♦ meandriranje / nastajanje meandrov (okljukov, rokavov) ♦ možnost poplav ♦ izgonska struga 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi hladnega morskega toka bi nastale puščave / bi bilo bolj suho / bi bilo manj padavin. ♦ Zaradi hladnega morskega toka bi bile temperature nižje / bi bilo hladnejše. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2		

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ tropsko polsuho podnebje	
	1	♦ bombaž	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ 2	
	1	♦ 1	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	dve od: ♦ zmanjšana pridelava bombaža ♦ razvoj perutninarstva ♦ porast pridelave krmnih rastlin (koruza, žito, soja) ♦ usmerjenost v več različnih kmetijskih kultur ♦ uveljavljanje mešanega kmetijstva ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ Zaradi intenzivnega kmetijstva / povečane uporabe gnojil / pesticidov je podtalnica bolj onesnažena / manj pitna. ♦ Zaradi širitve namakalnih sistemov se je gladina podtalnice znižala. ♦ Zaradi večjega števila prebivalcev / manj lakote / nižje umrljivosti se poveča poraba vode.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi savanskega podnebja se razvije (ekstenzivna) govedoreja / (pašna) živinoreja. ♦ Zaradi večje količine padavin se razvije govedoreja. ♦ Zaradi travnatega rastlinstva / savane se razvije živinoreja. ♦ Zaradi deževne dobe / zadostne količine padavin (nad 500 mm) se razvije govedoreja. ♦ Zaradi dostopnosti do arteške / subarteške vode se je razvila živinoreja.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	osrednja Finska: ♦ 5	
	1	jugozahodna Francija: ♦ 1	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ razporeditev kopnega in morja	
	1	♦ A	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ D	
	2	opis, dve od: ♦ hladnoљjubne rastline, rastline prilagojene na nižje temperature ♦ vlagoljubne rastline / higrofiti / rastline, prilagojene na večjo vlago ♦ malo rastlinskih vrst ♦ mahovi / lišaji / odporne zeliščne vrste / pritlikavi grmi ♦ uspeva v subpolarnem pasu	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Kopenhagen / København / Köbenhavn	
	2	pojasnitev, ena od: ♦ Območje nizkega zračnega tlaka / ciklona se bo pomaknilo proti vzhodu, zato se bo razjasnilo / bo manj oblakov / bo sončno / bo jasno. ♦ Zračni tlak se bo povišal / območje bo prišlo pod vpliv visokega zračnega tlaka, zato se bo razjasnilo / bo sončno / bo jasno.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ ugrofinska	
	1	ena od: ♦ Madžarska ♦ Finska ♦ Estonija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ NE	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	gospodarska, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ več delovne sile ♦ cenejša delovna sila ♦ dvig števila zaposlenih ♦ večja gospodarska rast ♦ večji delež brezposelnih ♦ večji stroški za državo ♦ več socialne pomoči ♦ pomanjkanje delovnih mest 	Rešitvi se ne smeta podvajati.
	1	demografska, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ višja rodnost / naravni prirastek (priseljencev) ♦ več mladega prebivalstva ♦ zmanjševanje deleža avtohtonega / domačega prebivalstva ♦ pestrejša narodna / verska / jezikovna sestava prebivalcev ♦ narodna / verska / jezikovna / kulturna trenja / konflikti ♦ dvig števila zaposlenih ♦ večji delež brezposelnih 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ rusifikacija / priseljevanje Rusov	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ vojaški spopadi (konflikti) / vojne ♦ politična kriza ♦ boj za oblast ♦ ustanovitev samostojnih območij ♦ odcepitve posameznih delov države 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ katoliška	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ priključitev k matični državi Irski ♦ odcepitev od Združenega kraljestva 	
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 2: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ morski promet	
	1	♦ železniški promet	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	dve od: ♦ onesnaževanje zraka / svetlobno onesnaževanje ♦ povečan hrup ♦ širitev tujerodnih / invazivnih živalskih in rastlinskih vrst ♦ poraba prostora / gradnja pristanišč ♦ prostorski konflikti ♦ izumiranje vrst zaradi onesnaževanja ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	ena od: ♦ Zaradi turistične infrastrukture so visoke cene nepremičnin. ♦ Zaradi množičnega obiska je gneča / sta hrup in gneča stalen pojav. ♦ Zaradi množičnega obiska / zaradi velikega števila turistov so visoke cene v trgovinah / lokalih. ♦ Ponudba mest je osredotočena na potrebe gostov in ne domačinov. ♦ Zaradi večjega števila turistov je večja poraba pitne vode / večja onesnaženost okolja (zraka / vode). ♦ Zaradi turizma je več kriminala / več sive ekonomije / več dela na črno / se domačini odseljujejo ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Zaradi terorističnih napadov je bila varnost slabša. ♦ Zaradi strahu pred terorizmom se ljudje niso odločali za potovanja. ♦ Zaradi svetovne gospodarske krize je bilo manj vlaganj v turizem. ♦ Zaradi svetovne gospodarske krize so imeli ljudje manj sredstev / manj denarja za potovanja ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

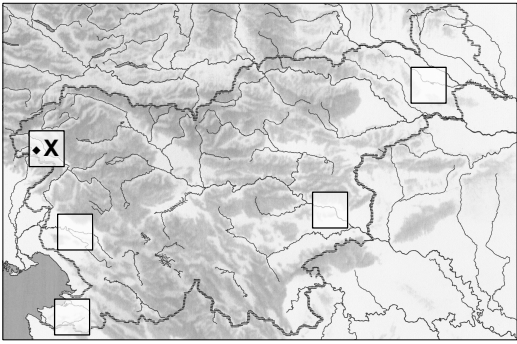
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Z uvedbo javnega prometa / podzemne železnice bi se zmanjšalo število avtomobilov v mestih. ♦ Z omejitvijo dostopa avtomobilom v mestno središče bi se promet v mestu zmanjšal. ♦ Z ureditvijo kolesarskih stez / plačljivega vstopa za avtomobile bi se prometna gneča zmanjšala. ♦ Z ureditvijo parkirišč na obrobju mesta in dostopom z javnim potniškim prometom v središče mesta bi se gneča zmanjšala / bi se zastoji zmanjšali ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ 37 (‰)	
	1	♦ 100 (cm)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	dve od: ♦ plitvo morje ♦ šibki morski tokovi / počasno izmenjevanje vode ♦ izliv onesnaženih rek ♦ ladijski promet ♦ komunalne odplake / gosta poselitev ♦ veliko turizma ♦ zaprtost (Tržaškega zaliva) ♦ majhnost zaliva	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	B (reka): ♦ Sotla	
	1	opis: ♦ večji pretok / več vode ♦ večji padec / strmec ♦ večje porečje ♦ hitrejši / močnejši tok ♦ večji hidropotencial	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1		
	1	<p>pojasnitev, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Vodostaj / rečni pretok je majhen / nizek, ker se večina padavin / snega zadrži na površju. ♦ Zaradi nizkih temperatur se večina padavin / snega zadrži / ne odteče, zato je vodostaj nizek. ♦ Povirje reke je v visokogorju, zato je vodostaj / rečni pretok / vodni pretok pozimi nizek / majhen. ♦ Zaradi snežnega zadržka / retinence je nizek / najnižji vodostaj / vodni pretok. ♦ Zaradi nizke količine padavin je vodostaj nizek. 	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V rabi tal Pomurske ravnine prevladujejo njive / polja, kjer prihaja do velike uporabe zaščitnih sredstev / gnojil, zato so reke / podtalnica onesnažene. ♦ Ob uporabi zaščitnih sredstev / gnojil, prihaja na njivah / poljih do onesnaževanja prsti / podtalnice / rek na območju Pomurske ravnine ... 	Za smiselno uporabljene tri pojme 2 točki, za dva 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ A	
	1	♦ Plave	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Velenjska kotlina ♦ Šaleška dolina 	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ B	
	1	♦ A	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ delovna sila	
	1	ena od: ♦ možnost zaposlovanja mlade / izobražene / visoko kvalificirane delovne sile ♦ večja gostota prebivalcev ♦ višja rodnost / naravni prirastek ♦ priseljevanje ♦ manj odseljevanja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	opis, ena od: ♦ večja samozadostnost / manjši uvoz električne energije ♦ obnovljiv vir energije ♦ manjša poraba fosilnih goriv ♦ možnost zaposlovanja ♦ izboljšana infrastruktura ♦ razvoj drugih dejavnosti	
	1	pojasnitev, ena od: ♦ Zaradi premajhnega strmca Mure bi bilo treba zgraditi akumulacijska jezera. ♦ Ob zgraditvi akumulacijskih jezer bi bila poplavljen kmetijska zemljišča / bogati rastlinski in živalski ekosistemi / ogroženi poplavni gozdovi / mokrišča / uničene rekreacijske površine / več megle. ♦ Zaradi nižinskega reliefa bi bilo ob akumulacijskih jezerih treba zgraditi nasipe. ♦ Z nastankom akumulacijskih jezer bi bila bolj onesnažena podtalnica / spremenila bi se gladina podtalnice / bi bila ogrožena kakovost pitne vode.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Radenci	
	1	♦ Moravske Toplice / Terme 3000 / Moravci	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ C	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	relief, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gričevnat relief ♦ razgiban relief ♦ višji svet od dna ravnin ♦ termalni pas 	Rešitev »termalni pas« se ne sme podvajati.
	1	podnebje, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ termalni pas ♦ manjša možnost pozeb ♦ manj padavin jeseni ♦ toplejši september ♦ več sončnih dni jeseni 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Majhne / samooskrbne kmetije niso omogočale preživetja, zato se je prebivalstvo Haloz odseljevalo. ♦ Zaradi pomanjkanja delovnih mest / slabe prometne infrastrukture se je prebivalstvo odseljevalo na Dravsko–Ptujsko polje / v druge dele Slovenije. ♦ Zaradi pomanjkanja delovnih mest v Halozah / bližnji Hrvaški je prebivalstvo našlo zaposlitev na Dravsko–Ptujskem polju / v drugih delih Slovenije. ♦ V večjih naseljih Haloz se zaradi boljše prometne infrastrukture in drugih dejavnosti povečuje število prebivalcev. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	pojasnitev, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ V spodnjem toku je reka nižinska, zato voda odteka počasneje. ♦ Reka teče po široki ravnini, kjer se razliva po površju. ♦ Sava z odloženim materialom zajezuje odtekanje Krke / Sava zajezi Krko / voda iz Save teče v Krko. ♦ V močnem deževju se zapolni kraško podzemlje. ♦ Večdnevno deževje vpliva na dvig vode v strugi. 	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	protipoplavni ukrep, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gradnja nasipov ♦ načrtno poplavljanje sosednjih neposeljenih območij ♦ zadrževalniki vode ♦ prepoved gradnje hiš na poplavnih območjih ♦ pregrade v rekah 	
Skupaj	2		

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	1 (planota): ♦ Trnovski gozd	
	1	5 (dinarskokraška pokrajina): ♦ Suha krajina	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ 2	
	1	♦ 6	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	A (gospodarsko središče): ♦ Ribnica	
	1	ena od: ♦ lesna industrija ♦ pohištvena industrija ♦ lesno predelovalna industrija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ Rakov Škocjan	
	1	ena od: ♦ ponikalnica ♦ kraška dolina / udorna dolina ♦ kraška jama / Zelške jame / Tkalca jama ♦ kraški izvir / ponor ♦ Mali naravni most	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: ♦ Zaradi tranzitnega prometa je podolje močno (prometno) obremenjeno. ♦ Zaradi bližine Ljubljane je veliko dnevniških migracij. ♦ Ker poteka po podolju glavna cestna povezava med Ljubljano in Novim mestom / avtocestni krak Ilirike / del A 2 / del evropskega X. koridorja, je prometno zelo obremenjeno. ♦ Je manj prometno obremenjena avtocesta, ker večji del tranzita poteka v smeri JZ–SV / po Sloveniki / po A1 / po V. koridorju. ♦ Je manj obremenjena, ker z Dolenjske prihaja manj dnevniških migrantov v Ljubljano (kot iz drugih koncev).	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50